

LO CAMP



DE TARRAGONA.

Any 1.—Núm. 21.—Diumenge 23 de Desembre de 1900.

PERIÓDICH CATALANISTA

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jueges y magistrats, y que dintre de Catalunya's facilién en útima instancia 'ls plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establent que la reserva regional forosa presti servye tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897.)

La tornada d' en Roberts

No hi podèm fer més: cada vegada que 'ls diaris portan telegramas favorables als boers, se 'ns aixampla 'l cor y entremetj de la negra nuvolada qu' embolcalla 'ls horitzons dels pobles oprimits, nos sembla ovirar un brillant raig del sol de la esperança, que ha de portar días serèns y de felicitat á las petitas nacionalitats que ab heroisme espartá vessan llur més preciada sanch en defensa de son tarrer y de sa independència. Los que sols fian en Déu, perquè á la terra no hi val la rahó ni la justicia, un dia ó altre lograrán imposarse als que sols viuhen per medi de la forsa, de lo que roban als altres.

Lo valent poble boer no pot ni dèu desapareixer; la poderosa Inglaterra ha acoblat contra ell, forses inmensas; moments hi ha hagut que 'ls heròichs boers semblava anavan á desapareixer pera sempre més, materialment aixafats per las nombrósas llogions de sa rabiosa rival... però com si 'l Déu de la justicia 'ls protegís, s' han refet y aparescut després més decidits que may á triomfar ó morir. Prou saben que la millor arma que tenen es lo temps y axis los veiem tranquil y confiats deixar passar días, estalvant vidas y embestint sempre que tenen seguretat de vencer. Aquesta guerra de sorpresas y á mort, no està feta pera 'ls grans generals. Lord Roberts arribá á Pretoria gracies á ser 100 contra 1; però una vegada posessionat de la capital, dèu haverse convenuts que no 's destrueix tan facilment un poble y á la primera ocasió demà tornar á la metròpoli. Lo regrés de Roberts que molts creyan era degut á haver acabat la feyna, pera nosaltres significa tot lo contrari. No, no ha acabat la feyna al Transvaal; lo que se li ha acabat ha sigut la paciencia, y no volguen perdrer los llorers guanyats ha deixat l' ós á un altre, pera poder gaudir ell los honors del triomf, entremetj de la encenga multitud de Londres.

Prompte ho veurèm; arribarà Roberts á Londres y 'ls jingoes d' allí li farán una rebuda colossal y inmolarán en honor seu 2 ó 3 mil víctimas, xafadas y asfixiadas entre la onada inmensa de gent, que de tots los extrems de la gran ciutat, s' aplegarà desbordada á l' Strand ó a Trafalgar square. No hi valdrán los meetings y protestas dels inglesos partidaris de la pau y de la independència dels boers; l' imperialisme d' en Chamberlain triomfarà y lord Roberts serà ovacionat ab deliri; malgrat las derrotas vergonyoses que de rarament han sufert las armas britàniques que han tingut que deixar lo pas franch á las partidas boers que altra vegada han invadit lo territori anglès del Cap.

Y mentres los inglesos arreplegan aquí y allà las engrunas de gent que poden, pera reforsar l' exèrcit d' ocupació, que de 300 mil homes dèu haver quedat reduït á rès, lo venerable Krüger s' está tranquilament á Holanda, esperant que 'ls successos se desenrotllin com ell ja dèu tindrer previst y confiant que ó bé s' imposará 'l bon sentit entre la gent reflexiva d' Inglaterra concedint la independència á las dues repúblicas del Sud, ó bé que la Inglaterra siga víctima de la seva pròpia tossudaria, ó més ben dit, bojeria.

La solució de la tragedia sud-africana no pot esser lluny y Déu fassi que 'ls valents boers obtinguin lo que 's mereixen per son heroisme.

LA PREDICACIÓ EN CATALÀ

I
Simpàtic y lloable per demés es l' intent de fer opinió pera desterrar de les

nostres iglesies l' abús de la predicació en llengua forastera, revelat en los darrerencs números de LO CAMP.

Es aquesta una materia en que, potser més qu' en cap altra, convé parlar molt fort, que tothom ho senti, y molt clar, que tothom ho entengui. La mala costum de parlar en castellà, signe de decadència del nostre esperit regional, se pot permetre entre 'ls cursis á la dernière del any 40; fins un s' hi fa bons paixons de riure; se pot consentir entre 'ls senyors més ó menys respectables per llurs fatxes que quan fan junta ó sessió no poden parlar en la mateixa llengua de quan lo president encara no la ha dat per oberta ó la ha aixecada; fins cab que 's toleri en la ensenyença de disciplines humanes, que tot plegat pot ser causa de que 'ls dexibles entengan poch ó gens lo que 'l mestre 'ls hi explica, quan d' altra manera se'n farian cabal càrrec; però de cap manera 's pot ni 's dèu permetre, consentir ni tolerar en la materia importants d' adquirir l' home los coneixements que poden moure sa intel·ligència y sa voluntat per lo camí del ben ó mal pensar y obrar, y per tant fàcilment de la eterna salvació ó condemnaçió.

Parlem, donchs, ben clar. Les disposicions canòniques, com han vist altres días los lectors del CAMP y ho confirmarem nosaltres, no poden esser més entenedores; mes apesar d' elles sovint encar los actes religiosos en que se 'ns fa escoltar en llengua que no entenem gayre 'ls fidels catalans, la paraula divina.

Aquesta anomalía té per causa efficient lo poch respecte, per ignorància ó per error, á la legislació eclesiàstica; y per causes ocasionals la major facilitat que molts sacerdots creuen tindre pera predicar en una llengua que literàriament connecten més que la pròpia y les indicacions, que molts cops arriuen á imposició, de personnes estranyes al ministeri eclesiàstich.

Fá pena 'l dirho, però es una veritat patenta y manifesta que hi ha sacerdots qui no tenen cabal idea de tot lo dispositat per les Constitucions Conciliars ó Sinodals de llur diòcessis respectiva; y axis es clar que no poden cumplir si son predicadors ni fer cumplir en llur parroquia, si 'n dirigeixen alguna, la prohibició de predicar en llengua que no sia la vulgar y parlada per lo poble. Per això es tasca meritissima la dels qui propagan aquelles prescripcions y obra qu' urgeix fer una edició que puga esser repartida de franch entre 'l clero català, especialment entre 'l jovent dels nostres Seminaris. En lo terreno legal del dret comú, la ignorància del positiu no releva de sa observància; en lo de la disciplina eclesiàstica no som pas nosaltres qui dega dir si questa regla té aplicació, ni qui ni á qui 's tindria d' aplicar la sanció corresponent cas de que 'n tinga.

Però darrera del desconeixement hi ha l' error, respecte á aquest punt; consistent en creure que 'ls esmentats manaments han perdut llur força d' obligar per llur inobservància, tota vegada que d' encà de llur promulgació, s' ha concedit y s' ha tolerat que 's predicas en castellà. En contra de tal parer hi ha 'l texte meteix de les disposicions, sobre tot la conciliar de 1636, publicada en estes planes, y la regla de dret XVIII del llibre V titol XII del Sexte de les Decretals (Non firmatur tractu temporis quod de jure ab initio non subsistit) ab la que son congruents en equest cas les LXIV (Quo contra jus fiunt, debent utique pro infectis haber), LXXIV, (Quot alicui gratis conceditur, trahi nou debet ab aliis in exemplum) LXXVI, LXXVIII (In argumentum trahi nequeunt, quo propter necessitatē aliquando sunt concessa), y finalment la LXXXVIII. Y si se 'ns objectas que la tal forma d' enunciar la veritat eterna es una costum, refeririam al qui

tal digués als caràcters senyalats á les verdaderes per lo meteix Dret canònic, y al valor qu' aquest dona á les *contra legem*, de tot lo qual fem franchs, pera no cansarlos, als nostres amables lectors.

Es, en conseqüència ben evident que la obligació imposta per les disposicions canòniques que 's citaran té tot son vigor en los termes y ab les excepcions qu' elles mateixes ó 'l dret senyala, y salvades tots los trets de les autoritats; y que 'ls qui contra ella procedeixen, haurán de tranquil·lizar ab rahons suficients llurs cònciencies; y no es menys clar ab quant poca rahó alguns reclaman una ratificació actual feta per los Prelats, d' aquelles disposicions: ratificació qu' aquests no tenen cap obligació de fer una vegada promulgades, perque may del mon se son vistes re promulgacions periòdiques, y perque les autoritats qui les dictaren (Concils ecumènichs ó provincials) tenen prou autoritat, fins superior á la dels metexos Prelats, pera que aquelles degan esser fidelment obeïdes y no pugan esser conculcades.

Y ja que vé á tom y 's presenta ocasió de llohar la memòria d' un patrici eminent y malaguanyat, honra de la Iglesia tarragonina, cal dir qu' en quant á la nostra arxidiòcesis una disposició circulat del Ilm. Sr. Dr. D. Joan Grau, de bona memòria, donada ab facultats de Vicari Capitular en lo temps que desempenyà tal càrrec á la mort del Exm. é Ilm. Dr. Fleix y Solàns, manava la observància de les prescripcions aludides y 'ls hi donava tota llur força d' obligar en lo negat suport de que la haguessen perduta.

J. P.

L' ALMOYNA DEL NIN MISTERIOS

Una vegada n' era un nin de fesomia dolsa y falaguera, ab cabells rossos com fils d' or y 'ls ullots blaus com dos trossets de cel; emperò llurs cobertissos pobres y senzills ben á las claras mostravan llur greu miseria.

Un cap-vespre de las derreras del gelat Desembre, en que un ayret prim y humit tallava la cara y 'l cel de un color de plom blanquinós feya prevèurer una nevada forta, nostre nin, mostrant en sa fesomia 'l segell de la tristor, anava captant de porta en porta pels carrers d' una vila gran, pidolant una almoyna per amor de Déu y demanant, ensembs, aculliment per aquella santa nit; puig en temps tan rusol li feyan feresa les covas del terme hont s' hi cala 'l fret arrèu arrèu. Gayre bé ningú 'n feya cas, y tot lo més que alguna dona mitj compassiva li fes la mercè d' un tros de pà. Aculliment? Tot eran escusas, era tan pobret, que ningú 'l volia. Al cap y últim, camina que caminaràs, arribá á la darrera casa de la vila: una caseta d' aspecte humil; dos finestretas com dues aspilleres li donavan claror y una esquisida portalada era 'l pas pera entrar en aquella pobre morada de un color terrós.

Lo nin feu la cantarella acostumada.

—Ave María Puríssima! ¿Voldrían acullir per aquesta santa nit á un pobre nin, que va tot solet pel mon?

—Entra, noy respongué una vèu clara y sonora desde dins.

Lo nin pasá á pas s' hi atansa y pogué ovirar á un pobre cego de uns quaranta anys, calentantse á la llar y rodejat ensembs, de dos jovencels dels quins lo més gran no passaria de catorze primavera. Tot, allí, respirava pobresa, virtut y conformitat.

—Hont vas, noy, tot sol pel mon en temps tan crù? afegí aquella vèu sonora del cego, sens axecar sisquera sa testa vulnerable.

—Soch un pobre nin, respongué aquell

ab vèu dolsíssima, que no tinch ningú y vaig captant; emperò aquesta nit tinch feresa de quedarme á la cova tot sollet.

Bé, vaja, quedat aquí per aquesta nit. Aquí també som pobrets. Fa tres anys que finà ma muller y del condol he perdut la claror de la vista, restantme solzament aquests dos tendres nins, que encara no s' poden guanyar la vida. Passèm tristor y pobresa; emperò la Divina Providència no 'ns ha desamparat.

Aprés lo Sant Rosari se comparten un plat de sopas, altre cremullat de farinetas y un bon tros de pa, y 'l cego, donant la bona nit, s' ajassà al únic llit que guardavan, emportantse al més jovencel, pera ferli companyia.

Lo nin foraster y l' més gran s' acomodaren lo millor possible en un jas de palla, restant prompte la caseta fosca y silenciosa.

A l' ensentdemà, abans de l' auba 'l noy petit dexondà á son pare.

—¿Qué vols, fill? digué aquell.

—Si sapiguessiu lo què he somniat aquesta nit....

—Calla, home y acluca 'ls ulls, que encara es deshora.

—Emperò.... si sapiguessiu lo què he somniat....

—Bé, donchs, digas, què has somniat?

Llavors tot jom comensà d' aquesta manera.

—He somniat que aquell nin de cabells rossos y de ullots blaus, se dexondava al bell punt de la mitja nit y posantse de genolls en terra, encreuant llurs manetas y enlairant al cel los seus ullots, ¡Pare! ¡Pare! clamà. Aprés dinou seglels lo mon cristià no té caritat, Jo vingué á calar foch á la terra y la terra encara està gelada. Avuy com dinou seglels enrera no he trobat aculliment en las mansons dels richs y dels poderosos, y ha sigut menester acullirme gayre bé en una coveta com aquella y ajassarme damunt quatre palletas, com llavors. —En lo cor dels homes solzament hi n'ia 'l fret egoisme, l' esperit d' orgull y de plahers materials. —Serà menester que torni á la cim del Calvari á expremet ma sanch? Y vaig ovirar que dos llagrimetas com dues perlas, rodolavan per llurs galtes falgueras.

—Ves dihen, noy, digué son pare, que ton somni comou las fibras de mon cor.

—Llavors lo nin s' aixecà de sopte y vingué fins als pèus del vostre llit guaytantos de fit á fit, desplegà sa maneta y vos donà la benedicció, tot dihen: —Bon cego, 't torno la vista. —Aprés deixà quelcom damunt del banquet de la llar, clament ensembs —Que siguin felisos, puig m' ha donat aculliment. Y s' esfumà com una boira.

—Calla, foll, calla, quin somni més falguer, afegí 'l cego.

Emperò, de sopte, un raig esmortuit de la claror de la matinada, reliscà per las escletxes de las espitllerias de la casa y vingué á ferir los ulls del cego y donant aquest un gran crit, crit esgarritós de joliu benhauransa, clamà:

—Si serà veritat ton somni? ¡Hi veig, hi veig!

Y saltant com foll del llit, obrí la finestra y malgrat la débil claror de la matinada comprengué que l' hi havia tornat la vista. Llavors se dirigí al banquet de la llar, hont hi trobà generosa y esplendent almoyna.

Així volgué recompensar lo bon Jesús la caritat que li feren.

Alguns anys més tard la humil caseta de color terrós, s' enlairava blanca com una colometa, mostrant als que passaven dos airoços balcons en lloc de las dues aspilleres.

ANTON TORRENT, PERE.

Comentaris

Cosas de la Marina

No hi ha dubte que en Silvela es home de grans conviccions y de grans energias. Quan era ministre de Marina una de les primeras disposicions que dictà fou la de manar que's retiriessin de la *circulació* y's venguessin per ferro vell, tots ó quasi tots los baixells que 'ls yankees tingueren á be respectarnos. La tal disposició fou obehidia ab tanta rigurositat.... que ni's vengué cap *Conde del Venadito* ni pensaments de ferho; perque, lo que devian dir los marinos, si 'ns venén los pochs barcos bons ó dolents que 'ns quedan, de que farém mánegas? Y es clar, tan convincent rahó fou escoltada, donant de *alta* 'ls barcos que ja eran al quarto dels mals endressos y destinante algun á fer la passejada per las costas del Nort, y de passada alguna que altra desgracia pera no desacreditar la classe.

L'actual ministre de Marina havia creat una nova *situació* pera aquests baixells que no serveixen; però l' altre dia los indisciplins pares de la patria feren una rebequeria y doren un disgust de mort á en Ramos Izquierdo, rebutjantl' un dictamen de la comisió que aproba lo capitul correspondent als baixells destinats al servei *actiu*. Prou en Silvela procura convencer de la necessitat de no desatendre 'ls serveys de la marina; però algún diputat li feu recordar la seva R. O. y l' home de la selecció tingué d' arriar velas.

En Ramos, cremat com á ministre y com á marino, va presentar la dimissió ab carácter irrevocable, perque ell no's pot fer solidari de las grans desgracias que puguin occurir, careixent de barcos pera vigilar las costas y pera fer respectar la ley als de las *traiñas y jeitos*, que no estan per fórmulas d' arreglo y á la primera *traiña* que veuen, la unten de petroli, encenen un misto.....y en paus. Ara com ara, hi domina 'l terror á Galicia.

No creym que la cosa tingué conseqüencies ni que abandonó 'l departament de la marina en Ramos Izquierdo. Ja s' arreglará aquest desfet y vulguis que no 'l Congrés passará per lo que velen los marinos. Aquí ahont tots manan menos l' amo, sefa un cas may vist.

Una cosa es predicar....

Lo caps-pares de la política continuan executant lo poema sinfònic *Llibertat*, que dona gust sentirlos. Canalejas, Romero Robledo, Montilla y comparsa apareixen més lliberals que Riego, y 'ls ministerials no volgunt esser menos també asseguran que la verdadera llibertat la practican ells. Ara vaigin Vostes á sapiguer qui té rahó, si 'ls lliberals á secas ó 'ls lliberals conservadors. Pera no errar lo millor es no donar la rahó á ningú, perque si 'ns entretinguessim á fer un análisis quantitatiu de la llibertat que conté cada hú dels nostres politichs, es segur que no'n trobaríam ni déu grams entre tots plegats.

La llibertat es una bona senyora que se li fa dir y fer tot lo que convé y á nom d' ella s' han comés las més grans barrabassadas y las injusticias més grans. Y en proba de lo que dihem aquí tenen á en Sagasta: ell ha sigut sempre lo més fidel guardiá de l' arca santa de la llibertat, però quan s' ha tractat de portarla al terrer de la pràctica, sempre ha tingut la desgracia d' equivocarse y resultar més reaccióri que Gonzalez Bravo.

Afortunadament lo poble ja té prou experiençia, y sab que no havem tingut may llibertat, ni n' tenim ni n' tindrem. Aquest conveniènt intensament arrelat, fá que 'ls espanyols s' hagin tornat escéptichs y que no creguin ni escoln los cants de las sirenas de la política, que per oferir no's perden, però que quan arriba 'l cas de cumplir, no's recordan més que de satisfer llurs conveniencias personals.

Després de las tan bescantadas *conquistas* de la llibertat, havem arribat á uns temps en que tot se falseja, no respectant la ley, ni l' dret, ni la propietat de ningú. Lo mateix sufragi universal, la més democràtica de las tals conquistas, tots sabèm pera que serveix: pera mantenir en tot lo seu esplendor l' honorable cos de *caciques*, que son los corresponials de las més grans companyías esplotadoras del presupost que hi ha á Madrid.

Veigin los resultats de tanta llibertat y de tanta democracia; una explotació indigna dels que treballan y dels que pagan, pera que 'ls que no pagan, pera que 'ls que no tenen ofici ni benefici gaudeixin la riquesa del pais y abusin de la paciencia del poble.

Molta palla y poch grá

Val la pena de llegir los telegramas de Madrid perque molt sovint aquells corresponials ne diuen unes.... L' altre dia telegrafiavan á un diari de Barcelona que en 15 días havia pronunciad en Romero Robledo cinch milions de parades, ni una mes ni una menos. No es que la notícia 'ns estranyi puig en Romero es capás d' això y molt més, sinó que hi hagi aficionat que s' entretenga en aquestas cosas. Ben segur que 'l tal aficionat deu anar curt de diners, perque si 'n tingüés, no contaria paraulas, sinó *reales*, qu' es lo tipo de moneda que fá mes *tropa* á Madrid perque allarga més, com á Portugal que per un franch li donan uns quants cents *reis*.

Tornant á Romero, y qui diu Romero, diu tots quants oradors fan la felicitat d' Espanya, no 'ls hi sembla que si las paraulas tingueissen valor, seriam més richs que Rostchild. Perque dupto que hi hagi cap Parlament al mon en que 's gasti més paper en copiar los discursos

dels nostres xerraires. Podrem ser un poble ignorant, però á eloquència no hi ha qui 'ns passi la ma per la cara. Desgraciadament la eloquència no fa bullir l' olla y aixís estém: molt d' enrañar y poch treballar.

Diu Sagasta....

Al reunir-se las seccions del Congrés per elegir la comisió dictaminadora sobre 'l misatge de la boda, molts fusionistas feren *campana* y resultà triomfant la candidatura ministerial. Això feu exclamar a Romero Robledo: *Eso es una burla muy burda. ¡Sagasta y Silvela se entienden!*

Es dir que s' *entienden?* Vegin quin descubriment acaba de fer en Romero; sembla talment que vingui de l' hort. Nosaltres ja fa temps que ho diguerem en aquestas mateixas planas, que hi hauria boda y que tota la oposició dels lliberals y del mateix Romero era comedia. En Romero encara fa escarfalls, no més perque 'ls seus nous amics los *demòcratas* no s' escamíen, però ja veurán vostes com també passarà por el aro.

Per lo que toca á Sagasta ha fet un discurs de pasta d' agnus; molta retòrica, que sí, que no y que ell no te prevenció de cap mena contra D. Carlos de Borbón, pero mejor fuera que se *llamara de otro modo*. Ara vegin! solzament lo nom no li fa admetilla á Sagasta. Respondent á la excitació de Canalejas diu que 'l partit lliberal està disposat á donar la batalla á la *reacció*. Bé, entenèmós, ¿de quina reacció s' tracta? Perque no sabèm veure la diferencia que hi ha entre 'ls procediments del govern conservador y 'ls que seguia 'l mateix Sagasta quan era poder. Es precis aclarir aquest punt perque no fos cas que ocorreguis una terrible desgracia, com las que molt sovint succehian á Cuba encopetejantse las columnas espanyolas ellas ab elles, y que 'n la batalla á la reacció hi prengueissen part germans contra germans ó parlant més clar *reaccionaris* contra *reaccionarios*.

Després d' haver caygut per milionèsima vegada del costat de la llibertat, qual costat lo deu tenir Sagasta ab tantas caygudas, més macat qu' un prêche podrit, va prometre que 'l partit qu' ell comanda, farà tots los esforços necessaris pera salvar l' Espanya.

Aquesta vegada si que ténim grans confiançias qu' en Sagasta cumplirà lo que promet, puig no hi ha ningú tan indicat pera salvar precisament lo qu' ell va perdre. Qui *desfecit, fecit*; Sagasta que va desfer l' Espanya la tornara á surdir qu' semblara una tela novà de trinca y no s' hi coneixerà 'l tremendo set que avuy dia posa al descobert, no la carn, sinó la ossamenta de la nació.

Una cosa 'ns permetem recomanar á en Sagasta: que per l' amor de Déu no s' equivoqui y en lloc de tirar un salva-vidas á la Espanya que 's nega, no li tiri una bala de plom que li fassi fer un viatge á las profundidades del oceano, perque ab la mala mà que tenen los nostres politichs, es més seguir lo darrer que lo primer: no hi entenen en salvaments.

Crónica teatral

Ateneu

Son gustos molt diferents los d' avuy als que en matèries teatrals predominaven quaranta anys enrera, y per això no es de estranyar que 'l públic rebí ab fredor las obras d' aquell temps. No anaren donchs, gayre encertats los simpàtichs aficionats de l' Ateneu al possar lo diumenge passat «La oración de la tarde», obra que, al nostre entèndrer, reuneix més condicions literaries que escèniques.

Y no vol dir això que nosaltres siguèm exclusivistas en matèries teatrals, encare que tinguem predilecció per las produccions modernas, despulladas d' efectismes y exentes de la carteta final que vé á explicar-ho tot; però es fòrsos reconeixer que pera lograr que 'ls drames de l' istil de «La oración de la tarde» interessin de debò al públic, es necessaria certa trassa en la manera de dir las llargues tiradas de versos, y questa condició no la posseeixen los apreciables joves de l' Ateneu.

Ab tot cal confessar qu' algun d' ells com per exemple el Sr. Garcia s' hi lluhiren y que 'ls demés lo secundaren ab bona voluntat.

Centre Català

D' aconteixement literari pot calificarse la funció que 's representa la nit del diumenge passat en aquest «Centre» puig l' obra de 'n Conrat Roure nomenada «Un pom de violas» respira tot' ella aquieixa flayra. Foren violas hivernescas y major fou son perfum, quan menys se'n trovan en aquest temps de fredor en los jardins y gelaments del cor; però ab tot y esser violas que no se'n trovan gayres, hi ha molta gent que no s' hi sap avindre en lo teatre de la natura; té encara bona cosa aferrada la caboria del drama adulterat y de la comèdia de riurer y 'ls sembla ridícul y fins monòtono lo dir lo que's sent y fer lo que's diu.

L' execució de «Un pom de violas» resultà d' un conjunt ben arrodonit puig tant la senyora Garriga com los Srs. Serrà, Montagut y Roselló treballaren ab enteresa, lo mateix que lo Sr. Cardona y lo Sr. Andreu que 'ns mostrà tot un sencer enginyer, expert y elegant, guarnit de las mellors condicions morals que deu reunir l' home intelligent y treballador.

Per fi de festa s' posa en escena la comèdia «Carles I». L' obreta perteneix á un genre que no havian empresc encar los aficionats del «Centre». Mohiment, esperit, vida y gràn reboratori de gent es la mellor qualitat que té 'n

si, puig si bé l' argument es un poch gastat, lo públich l' estima per sos originals tipos y per lo bé que parlan tots ells.

Al finalitzar-se l' obra foren cridats al palco escènich en mitj dels aplaudiments mes entusiastas la Sra. Garriga y 'ls Srs. Serrà, Bernabé, Montagut, Vilella, Andreu, Roselló, Cardona, Torres y Gavaldá.

Per avuy á la nit està anunciat lo proverbi en tres actes y en prosa «Com l' anell al dit» y la pessa «Aucells de paper» y per lo dia de Sant Esteve lo poema dramàtic de 'n Pitarra «La Banda de Bastardia» y estreno del juguet cómic «Lo pessebre de Nadal» d' un conegut escriptor amich nostre.

Las Quatre Barras

Diumenge prop passat se posà en escena 'l drama del celebrat poeta Ubach y Vinyeta «L' última pena», hermosa producció que estudiada á conciència, no podia menys que lograr un èxit ab sa acabada execució per part dels joves aficionats, distingintse la senyoreta Mestres y lo Sr. Ribal als que secundaren de debò 'ls Srs. Grases, Quintana, Vallbona, Lérida (L.), Vidal, Vicente y Bofarull.

La numerosa concurrencia que omplia 'l saló-teatre premia la tasca dels estudiosos aficionats ab espontanis aplausos en las principals escenes y á cada fi d' acte.

Pera l' diumenge vinent ab un escullit programa, se prepara l' estreno d' un juguet en un acte original d' un soci del Centre y quin títol es «La virtut de la grossa».

Notas d' Art

Ja fá uns quinze ó setze anys, crèch qu' era per allá al 1884, n' Emili Saumell y en Jaume Vilaró, artistas decoradors que treballaren junts alguns anys á Barcelona ab lo nom social de Saumell y Vilaró, á la tornada d' un viatge per Italia, tractaren de donar á conèixer á la capital del Principat alguns dels procediments nous usats á l' extranger en l' hermos art decoratiu.

Entre aquests procediments, ocupava un lloc preferent en l' atenció dels esmentats artistas, l' art de l' esgrafiat que, si bé no era cap cosa nova, havia caigut en complet desús d' ençà de l' altra centuria. Per altra part, los esgrafiat que 'n havian tingut ocasió d' estudiar en son viatje per l' extranger, portavan forsa ventatja als que antigament se feyan á la nostra terra, de quins no'n quedan ja gayres exemplars, y això 'ls mogue á empredres la tasca de ferne algunes probaturas, ab l' intent d' adquirir lo coneixement dels materials empleats pels artistas italians y la manera d' usuarlos, ensembs que 's proposavan, una vegada coneiguts los procediments, vestir aquell antic art á la moderna.

En la qüestió dels materials, los ajudà á resoldre l' problema un estudiador, un tal Marcal si no'm falla la memoria, establert allàvors á Barcelona, y tot seguit pogueren portar á terme la seva tasca que fou coronada per l' èxit més encoratjador.

La primera obra d' aquest gènere sigué 'l gran ròtol ab quin los propis artistas s' anuncian al públich. Tan bon punt fou coneiguda aquesta llei de treball, cridà fortament l' atenció dels intel·ligents que 'ls hi proporcionaren gran nombre d' encàrrechs; desde bon començament comptaren ab l' apoyo de diversos arquitectes, entre ells D. Josep Vilaseca, catedràtic allàvors de la escola d' arquitectura y D. Lluís Domènech que comensava á brillar en sa carrera.

La fatxada de l' establiment de 'n Cuadros lo fabricant de vanos y paraiguis, es d' aquella fetxa, y d' allàvors son, la fatxada de la casa del Marqués de Ciutadilla á la plassa d' Urquinaona y alguns altres esgrafiat que 'n s' fan en diferents interiors. D' aquell ençà es també l' decorat d' un edifici construït per en Domènech á Canet de Mar en quina obra se succeejan los artistas á dibuixos del propi arquitecte.

Pochs anys després se feren esgrafiat en algunes construccions del Parch per encàrrec de l' Ajuntament, y ab esgrafiat se decoraren, degut á l' influència de 'n Domènech, las parets de l' Hotel Internacional allàvors de la Exposició á l' any vuitanta vuit.

Després, no sé perquè, tota vegada que no es massa excessiu lo seu cost y 'ls resultats son inmillorables, l' art de l' esgrafiart ha tornat á caure en desús; tal vegada la seva mateixa serietat li ha restat partidaris entre 'l públic...

Aquestes consideracions m' han sigut suggerides per la circumstancia d' haverse determinat l' «Ateneu Tarragoní» á adoptar aquest procediment, usant materials apropiats pera construir lo paviment de la saleta musèu de la Secció d' excursions.

Los resultats, per ara, son magnífichs.

Y, potser si que aquesta nova aplicació de l' esgrafiart arrelí; perque, apart de que 'ls materials que 's usan pera la construcció del paviment permeten donar á l' obra de l' artista certa amplitud que no s' podia lograr ab la estuca en la decoració de las parets, y mirat pel costat pràctic resulta d' una solidesa á tota prova y ab grans condicions higièniques, la seva importància decorativa aumenta d' una manera notable y 's apparella admirablement ab lo demés del decorat per rich que siga, formant un tot, un conjunt magnificament sumptuós.

QUIQUET.

La qüestió del joch

Hem arribat á l' hora de parlar clar y de dir la veritat tal com la sentim, tal com la sabèm, tal com los nostres llegidors tenen dret á exigirnosla. Y entengué que ni prèchs, que no escoltaré, ni amenassas que no mereixen altra cosa que 'l nostre desprecí, han de fer-nos apartar un moment de la línia de conducta que 'ns hem proposat seguir, pera fer d' aquesta humil publicació una vèu digna y honrada, que no sols la prediqui la moralitat sinó que la practiqui, informant y president tots los actes públics y privats de la seva vida.

Lo que fá molt temps venim dijent d' una manera encoberta en solts y comentaris que no han escoltat ni atès las autoritats encarregades de vetllar per la moralitat pública, ho direm avuy despullantnos del ropatge de la metàfora á la fi de que tothom ho sàpiga y 'ns entenguí, y arribí á las orellas dels sortes de conveniència que tant abundan en aquesta desgraciada terra.

Y dirèm ben alt, ben fort y ben clar, fent nos ressòs de la vèu pública, que á Tarragona y á Reus y á Valls y á Falset y á Montblanch y á tots los pobles de lo que en llenguatge centralista s' anomena *Província de Tarragona*, l' funestíssim vici del joch s' hi extén y arrela cada dia més, y que d' una manera descarada y escandalosa s' han establest per tot arreu llòchs de perdió que la moral condemna y las lleys prohibeixen ab penas severíssimas.

Ja sabèm que aquí, ahont estém acostumats á vèure gent que, deixa la taula del joch pera ocupar llòchs més ó menys preemidents, que aquí, ahont es moneda corrent sentir á dir que tal ó qual personatge ó periòdic estàn subvencionats pera tolerar que 's jugui, que aquí, ahont fins s' ha arribat á dir que certas persones interessan en las *bancas* y tenen parents que les presideixen, que aquí, ahont semblants atrocitàts passan y 's consenten, es molt difícil desarrelar aquesta costum criminós, que tanques desgracies y tants dies de dol ha portat y està portant al sí d' homradíssimas famílias.

Tot això prou que ho sabèm, desgraciadament. Però tampoc deixa d' esser cert que totas las persones decents ne protestan d' aquest estat de cosas, y que nosaltres ne foram responsables ab la complicitat del nostre silenci si no tinguessim la dignitat y l' valor necessaris pera exposarlo á la vergonya pública.

No, no la volèm nos

Rus.—» 17 1/2 à 18 los 55 kilos.
Ordi.—Ventas bastant escalmadas, pagantse l' del
pays de 9 1/2 à 10 ptas. cuartera. Del extranger 9 1/2
à 9 50.

Blat de moro.—Ventas regulares de 11 1/2 à 12
ptas. cuartera.

Fabons.—De 13 1/2 à 14 ptas. cuartera.

Vessas.—De 15 1/2 à 16 » »

Escayola.—De 17 à 18 » »

Avellanas.—La gran animació que hi hagué en
aqueix article, s'ha parat un xich. Los preus varian
de 26 à 28 ptas. cuartera segons classe.

Admetlla.—Molta calma en la Mollar que's ven
de 32 à 34 ptas. cuartera.

Sardinas.—Han arribat tant sols 625 cascòs, can-
titat que si se es reduïda pera èpocas normals es
bastant important en aquesta en que las ventas son
reduïdas.

Los preus n'obstant no han sufert variació sen-
sible venentse:

Sada, 22 à 23 ptas. miler.—Carriño, 22.—Vivero,
22.—Ares, 23.—Marin, 20 à 22.—Arosa, 20 à 21.—
Portosín, 18 curt, 21 gròs y Rias 20 ptas.

Quedan algunes existències, més com las arriva-
das la setmana entrant serán molt curtes los preus
quedan fermes y ab tendència à millorar.

Congre.—Han arribat algunes partides de Mu-
ros y Puebla, que's detallen de 26 à 25 duros los
40 kilos.

Bacallà.—Noruega 1.º, 45 à 46.—Moreno, 37 à 42.—
Francés, 39 à 40 y vell 36, tot pes 40 kilos.

Bulls de tonyina.—Se venen à ptas. 45 los 40
kilos.

Tonyina.—Encare que's fan pocas operacions en
aqueix article, cotissem:

Vinguda.—Tronch, 105 duros.—Sorra, 120.—Espineta, 45 à 46.—Sengatxo, 45.—Retalls, 65.—Re-
torn.—Descarragament, 100 duros.—Tronch, 80.—
Retalls, 48/50.—Sorra, 60.—Espineta, 35/38.—Quas,
50.—Sengatxo, 42.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 23.—Sts. Sèrvol y Victoria,
mr.—Dilluns, 24.—Sts. Delfí b., Gregori pbre.,
y Tarsila vg.—Dimarts, 25.—La Nativitat de
Ntre. Sr. Jesucrist.—Dimecres, 26.—(Abans
X) Sts. Esteve p. m., y Dionisi y Zosim ps.—
Dijous, 27.—(Abans X) St. Joan ap. y Ev.—
Divendres, 28.—(Abans X) Los Sants Innocents
mrs.—Dissapte, 29.—Sts. Tomás Cantuarien-
se b. y mr., y Davit.

Quaranta horas comencen lo 24 à l' Iglesia
parroquial de la Santíssima Trinitat.

NOVAS

Agrahits en extrèm à la bona acullida que
l' pùblic ha vingut dispensant desde l' pri-
mer dia al CAMP DE TARRAGONA, hem decidit
solemnizar la entrada de segle introduint en
noste periòdic notables millors.

Ademés, en comptes del número que deuria
sortir lo diumenge proxim, lo dimarts, dia
primer de Janer, publicarem un número ex-
traordinari de vuit planas, ab treballs de no-
tables escriptors, quins al iniciarlos hi l' idea s'
han apresat à ferla fàcil; enviantnos notables
trevalls.

Comptin aquests Srs. colobradores ab nostre
més gran agrahiment, advertint à la vegada als
que ns tenen promeses trevalls y encare no
ls han enviat que lo plasso pera que tinguin
cabuda en lo número extraordinari, acaba lo
dimecres vinent.

Preparin nostres llegidors la butxaca. Ab
forma de felicitació caurá demà sobre d' ells
una nuvolada de gent que tots los hi desitja-
ràn que passin un bon Nadal, trayentlos hi
les pessetas de sobre. Hi ha aguinaldos que res-
ponen à reconeixement de petits serveys que
s' donan de bon grat, més avuy la cosa passa
de la mida y à lo millor reben felicitacions de
gent que lo que deuria fer es pagarlos hi l'
aguinaldo à vostres.

La nostre felicitació no pot pas esser sospi-
tosa. De tot cor desitjém als suscriptors y lec-
tors de Lo CAMP DE TARRAGONA unes Pascuas
ben ditxosas, sens que lo mes petit nuvol las
enteli, y molts anys de vida, pera contarnes for-
sa entre los que afavoreixen nostre humil pú-
blicació.

Molt concorregudas han sigut las solemnes
quarant' horas celebrades la passada setmana
en l' Iglesia de Sant Agustí. Lo pare Matas
ha cautivat al auditori ab la divina paraula
desarrollant los temes ab gran galanura de
frase y profunditat de concepte.

Gran animació regnà la diada de Sant To-
màs, en la part alta de la població, ab motiu
de la fira de viram. Los preus de las aus foren
poch elevats.

Las notícies de la trichina que com saben
nostres llegidors s'ha desenrotllat à Murcia y
Sevilla ha retret en gran manera als consumidors
de tocino, notantse una gran baixa en la
venta d' aquest article. Per aquesta causa lo
preu dels tocinos en viu ha baixat també
bastant.

Se está acabant de recullir en nostre camp
la cullita de l' oliva. Ha sigut aquesta curta
en cantitat, mes los olis surten molt fins. Los
preus à raig de pica bastant alsats.

Ab nombrosa y molt distingida concurren-
cia s' va celebrar lo diumenge prop passat la
vetllada literaria y musical, que ab motiu de la
repàrtic de premis als alumnes més apro-
fitats dona tots los anys lo Colegi Provincial.

Tan simpàtic acte sigué una demostra-

ción patent de la complertísima y moderna
ensenyança que en lo dit Colegi reb la juventut,
surtint tots los concurrents altament sa-
tisfets y rebent los germans Srs. Ramón, Cli-
ment y Lluís Arrufat, propietaris del Colegi,
las més entusiastas felicitacions, à las que de
molt bon grat hi afegeïm la nostra.

Ha presentat la dimisió del càrrec de Se-
cretari del «Centro Industrial» nostre particu-
lar amich D. Miquel Bargalló y Sentís. Ab la
secretaria del «Centro» hi va anexa la Direcció
del Butlletí Tarragona.

Fins are Barcelona havia disfrutat del pri-
vilegi dels viatges reduhits tots los días festius.
La Compañía de ferro-carrils de Madrid, Sar-
agossa y Alacant à partir del 1.º de Janer
farà extensiva la concessió à Tarragona, Reus y
demés poblacions importants de la xarxa
catalana de sas linies, lo que farà desapareixer
l' esmentat privilegi à favor de Barcelona.

Nostre particular amich D. Lluís Mezquida
ha sigut nombrat representant de la gran fá-
brica de licors, de Barcelona, Chas Fortuny y C.º

Dia de desengany sigue lo deahir. Lo vici
de la loteria tant genuïnamenç espanyol puja
de punt quan s' acosta Nadal. En comptes de
búscar lo benestar per medi del estalvi y ordre
administratiu, tots fian lo cambi de fortuna à
la rifa y no hi ha pas un que no s' cregi ser favo-
rescut à lo premi gros. Ve lo sorteig y ab ell
lo desencastellament de las ilusions, més no
escarmetem pas. L' any que ve hi tornarem.

Lo moviment del port ha sigut mol escàs
en l' actual setmana, lo que per altra part no
es estrany, puig les festas y ls balansos portan
tots los anys gran paralisió en los negocis.

La acreditada casa comercial d' aquesta
ciutat, «Viuda de Manuel Villalba» representa-
nt del anomenat «Anís Bellver», ha tingut
la atenció d' enviarnos una petita ampolla,
mostra de dit licor, que recomanem à totas las
personas de bon gust.

Havem rebut lo primer número de l' aix-
rida revista *El Provincial* que han comensat à
publicar los Professors y deixebles del «Colegi
Provincial» d' aquesta ciutat.

Saludem coralment al nou campió de la ju-
ventut escolar que vé à demostrar practica-
ment los notables avensos que s' obtinen en
l' establecimiento ab tant cuidado y acert dirigit
per los senyors Arrufat.

Lo nostre estimat amich y colaborador l'
il·lustrat Rector del Port de Cambrils Mossen
Celestí Sangenís, sufrí fa pochs días una des-
gracia que hauria pogut tindre dolorosas con-
seqüències.

S' estava prop del foix una germana de
Mossen Celestí, quan tot d' un plegat se veigé
rodejada de flamas per havérseli encès lo vestit,
que se li pogué apagar no sense grans es-
forsos.

Nostre amich rebé fortes cremades en una
má y la seva germana, per sòrt, algunes lesions
de poca importància.

Desitjém à tots dos prompta y total curació.

Tothom es disposa à celebrar l' entrada del
segle. L' Iglesia ab funcions religiosas, los
municipis y demés corporacions instituint
dots, ó bé socorrent als pobres.

Lo nostre Ajuntament, interpretant los senti-
ments del veihinat va pender en sa última
sessió los següents accorts:

1.º Repartir entre ls pobres 2000 bonos de
pá, 2000 d' arrós y 2000 de carn.

2.º Concedir una pensió de 50 pessetas
anys fins als 20 anys al primer nen y la prima-
ria nena, fills llegitims de pares pobres, que
neixin en aquesta ciutat en lo sige XX.

Aquestes pensions s' depositaran en la Caixa
d' estalvis de la Delegació del Banc de Valls,
y s' entregaran als favorescuts al cumplir 20
any d' edat.

3.º Iluminar la fatxada de la Casa Consis-
torial la nit del 31 de l' actual.

4.º Pregar al veihinat que fasi lo mateix en
los edificis particulars.

5.º Solicitar dels Poders Públics un ample
indult pera ls presos.

6.º Costear un somplément de ranxo als
presos de la Presó y Presidi.

7.º Nombrar una comissió de tres regidors
encarregada de cumplimentar los anteriors
accorts.

Havem rebut elegantímpress, lo pa-
triòtic discurs llegit per D. Rafael Monjo y
Segura en lo meeting celebrat per la «Agrupació
Catalanista» de Vilasar de Mar lo dia
11 de Mars d' enguany ab motiu de l' aniversari
de sa inauguració oficial.

Agrahim moltissim l' atenció que ab nosaltres
ha tingut lo Sr. Monjo.

A l' elegant Cafè de las Set Portas, aquesta
nit se celebrarà una escollida funció de Put-
xinellis, representantse la comèdia en tres
actes «Lo curandero de Sans.»

Pera demà s' anuncia la comèdia «Un jove
afortunat» y un divertit saynet.

Lo valent Centre Catalanista de Santiago
de Cuba, ha publicat un ènergich y patriòtic
manifest dirigit à tots los Centres Catalani-
tas, en quin notable document proban aquells
entusiastas companys que la distancia que 's

separa de Catalunya es motiu de que creixi y
s' manifesti ab tota sa grandesa lo seu amor à
la Terra.

Rebin los catalanistes de Santiago de Cuba
la nostra abrassada de germanor, y pera quan
vingan días de prova pera Catalunya, que no
tardaran à venir, si à Déu plau, acceptem los
seus oferiments.

Aquesta tarde à dos quarts de cinch tindrà
lloch al Ajuntament una reunió pera tractar
de la exposició que deu enviar-se à Madrid pera
conseguir la unificació de las tarifas que tant
perjudican al comers d' aquesta ciutat.

En dita reunió tenim entés hi assistirán re-
presentacions de totas las entitats oficials y de
distintas societats.

Celebrarem que aquestas gestions donguin
los resultats que son d' esperar tenint en
compte la justicia de la causa que's defensa.

Programa de las pessas qu' executarà la
banda de Luchana, de dotze à dos quarts de
dugues de la tarde d' avuy al Passeig de Santa
Clara:

- 1.º Pas doble alemany
- 2.º Tanda de valsos Flor.
- 3.º Fantasia de «Guillem Tell»
- 4.º Gavota.

Llegim que la societat «Círculo de Tarragona» ha acordat solemnizar lo comensament
del Segle XX repartint 50 pessetas à cada un
dels segunts estableciments benèfics: German-
etas dels Pobres, Asil de l' Esperit Sant,
Hospital y Casa de Beneficencia. Al mateix
temp ha acordat illuminar los balcons l' últi-
ma nit del actual segle.

Ho trovem molt encertat.

Aquí las coses se fan sempre al revés. A l'
estiu la pols se'n menja sense que las autoritats
locals se cuidin de regar los carrers, y ara
cada dos per tres se rega la Rambla de Sant
Joan fent impossible l' passejar per aquell
lloch.

Ahir à las vuit de la nit, morí quasi repen-
tinament lo coneget caixista D. Marcial Martí.

Envièm à sa familia l' nostre pèsam.

Aquesta nit tindrà lloch al concorregut Cafè
del Centre un notable concert de oboe y piano
pels reputats músics senyors Navascués y
Sabater.

Lo programa es escollidissim com poden
jutjar los nostres llegidors per las següents
pessas:

- 1.º Sinfonia, pera piano sol.
- 2.º Fantasia de la òpera «Carmen» pera
oboé y piano.—Bizet.
- 3.º Romanza y variacions de la opera «Fa-
vorita» pera oboe y piano.—Pasculli.
- 4.º Preludi y Sicilianas de «Cavalleria Rus-
ticana», pera oboe y piano.—Mascagni.
- 5.º (A) «Traviata» aires, pera oboe y piano.
(B) Cèlebre Minuetto pera oboe y piano.
—Bochimi.

Segons llegim en un confrare de Barcelona,
l' senyor Bisbe de Vich ha contribuït ab 100
pessetas à la suscripció iniciada per l' Ateneu
Barcelonés, pera restaurar l' històrich Monas-
tier de Poblet.

Esperem que la conducta del senyor Bisbe
de Vich serà imitada pels demés Prelats de Ca-
talunya.

A l'última hora se'n ha portat à la impre-
sa un bándol de l' Alcaldia fent públicas va-
rias disposicions à fi d' evitar la propagació de
la trichinosis.

En dit bándol se prohibeix la introducció
en aquesta ciutat y son terme, de carns de
porch en fresh qualsevolga que sia 'l lloch
de procedència, y s' donan reglas pera la ma-
tanza y reconeixement del bestià qu' hagi d'
esser sacrificat al Escorxador.

En la Junta general que 'l «Club Gimnas-
tic» va celebrar lo diumenge prop passat, des-
prés de haberse aprobat la reforma del regla-
ment, tingué lloch la renovació de càrrecs de
la junta directiva que queda constituida en
la forma següent:

President: don Adolf Artal.—Vis-president;
don Antoni Rossell y Porta.—Secretari, don
Julià Puiggrós.—Tresorer: don Ernest Ro-
meu.—Vis-secretari: don Joseph Gatell.—
Vocals: don Manel Juanola y don Joaquim
Boxó.

Lo número 4 de *La Ilustració Llevantina*,
correspondent al dia 16 del corrent, publica
una bellissima plana central dedicada al Mestre
Soler y Rovirosa, formada pel seu retrat y
cinch decoracions originals del mateix, totas
elles estren

MEDICAMENTS GRANULATS

PREPARATS PER ANTONI SERRA

CARBÓ NAFTOLAT Medicament pera prevenir y curar totas las afeccions gastro intestinalas originadas per las fermentacions y gases putrits que's desenrotllan dintre del aparell digestiu. Es lo millor absorvent y superior antiséptic intestinal.

CONDURANGO reixer lo dolor produxit per las gastralgias y estimula l' apetit y la digestio.

FLOR DE TILA de tila. No necessita sucre.

GLICERO FOSFAT DE CALS Es lo reconstituyent per excellencia y de maravillosos resultats en totas las malalties que tenen per causa una perduta general de forsas.

GLICEROS FOSFATS (CALS, SOSA Y FERRO) Fosfaturia, anemia, clorosis, reconstituyent general del sistema nervios, neurastenia, neuralgia, raquitisme y tumors fríts.

CAMAMILLA una infusió d' aromática camamilla. No necessita sucre.

NOU DE KOLA Maravellós remey regulador del cor. Estimulant del sistema nervios. Extracte complert conté 0'10 grams de citrat de caseina.

NOU DE KOLA FOSFATADA Regulador del cor. Excitant del sistema muscular. Reconstituyent del sistema ossos, raquitisme, neurastenia, fosfaturia.

QUINA Y KOLA FOSFATADA Regulador del cor. Excitant del sistema muscular. Reconstituyent del sistema ossos, raquitisme, neurastenia, fosfaturia.

DE VENDA: FARMACIA DEL CENTRO, RAMBLA DE SANT JOAN, NÚM. 57
y en totas las principals farmacias
Al engrós, ANTONI SERRA, REUS

XAROP DE GLICEROFOSFATS TRAYNER

CALCI, SODI, FERRO Y MANGANÉS

Y XAROP DE GLICEROFOSFATS COMPOSTOS TRAYNER
CALCI, SODI, FERRO, MANGANÉS, QUINA Y KOLA.—LOS PRIMEROS PREPARATS D' AQUESTA CLASSE Á ESPANYA

AUMENT DE FORSA VITAL Y REFORIS DEL CAP

Se remetrá á qui ho demani l' estudi quimich-terapeutich dels mateixos, dirigintse á Trayner quimich-farmacéutich, Vendrell.

Reaniman la nodricio nerviosa decayuda y estimulan sa activitat. Medicament pera la Neurastenia, Mal de cap, Raquigilia, depressió mental, disminució de la forsa muscular, dificultats gastricas en particular la dispepsia fisiota. l' enbutiment després de menjar, la somnolencia y l' restrenyiment de ventre. En tots los gastos exagerats de fosforo, fosfaturia, diabetes fosfórica, albuminuria fosfórica. Convalecencias de malalties graves, debilitat infantil, atresia, raquitisme, nervorisme exagerat. Medicament d' estalvi en tots los casos de debilitat ja siga efecte de malalties. Afeccions del cor, etc.

Dipòsits: Madrid, M. García.—Barcelona, Societat farmacéutica: J. Uriach y C.º—Dr. Andreu.—Successor de B. Bufill—Vilanova y Geltrú, Farmacia de Galcerán.—Tarragona, Farmacia Cuchi y Mirambell.

Gabinet Oftalmològich DEL METJE OCULISTA

D. J. MIRÓ

Oculista del Hospital de Sant Pau y Santa Tecla
Unió, 7, primer, Tarragona

Consultas de 9 á 11 y de 3 á 5.—Gratis pera l's pobres de 12 á 1.

Tractament especial para la curació de las granulacions.

A Reus: dilluns y divendres de 2 á 5 de la tarde, Arrabal de Santa Ana, 1, primer, cantonada al carrer de Monterols.

Lo Dr. Jordán

CIRURGIA DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistes, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa á os nombrosos clients y al públich en general, que relacionat ab las mellors casas extran-geras, pot offerir dents artificials á preus molt ven-tajosos.

Pera las operacions odontològicas que fidit senyor practica, compta ab tots los anestesichs fins al dia coneiguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS

Opera á Tarragona los dimars de las 3 del matí á las 5 de la tarde y los di-vendres de 3 á 5 de la tarde

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOL

Sagells catalanistas y tarjas de felicitació pera las vinentes festas de Nadal y Cap d' any, publicadas per la «Unió Catalanista»

Se troban de venda á la Administració de aquest setmanari, Rambla St. Joan, 10, 1.^a, 2.^a.

Roba blanca, camiseria y generos de punt
Quintana, Esteve y Busquets

Baixada de la Presó 7, y Plaça del Rei 2, Barcelona

Gran assortit en madapolans, telas y holandas de totas ampliadas, mucadors en blanch y color, alta fantasia, articles alta novetat pera camiceria; generos de punt pera senyora y senyor, inmens assortit en brodats.

ESPECIALITAT EN CAMISAS PERA FRACH Y VIATGE

TOTHOM FOTÓGRAF

Á LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICOS

DE SEBASTIÁ CARDONA

Trobarán los aficionats á la fotografia un assortit complert de cambras, trespeus, cubetas, premipsas, escorredoras, dipòsits d' agua, esfumadors, calibres, fanals de varis formes, cartolinas, paper citrat Lumière, paper bromurat llifort, placas porcelanadas, targetas postals sensibles, estereoscopics y vistas estereoscopicas y bany viratge combinat.

Cambra instantanea. Llamp exprés

9 per 12 ab 12 chasis 70 pesetas.

Periscope-Delta diafragma iris

9 per 12 ab 6 " 45 "

Exprés minimum 6 1/2 per 9 ab 6 " 10 "

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13 "

de campanya

9 per 12 " 70 "

instantanea Periscope-Delta (Stereoscópica)

9 per 18 " 110 "

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més rápit, no s' altera ni taca

PREUS SENS COMPETENCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D' OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

Gran Saló de Perruqueria SABATER GERMANS

52, RAMBLA DE SANT JOAN, 52

Los propietaris d' aquest establecimiento tienen lo gust de oferir al públich lo major esmero en tots los serveys. Especialitat en treballs de cabell per difícils y artístichs que sigan. Complert assortit de perrucas y demés postissos pera teatre que's llogan á preus arreglats.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE
A. PONS ICART
SAN AGUSTÍ, NUM. 21, PS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, empomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraiguis de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resisteix tota prova al devall d' un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebóns, que ni Rafael ni Murillo los podrian fer milló, aproposit per regalos; causan gran admiració.

Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que son molt barato y bons.

Millor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, Compte de Rius, 26

Perruqueria del Centro

DE
JOSEPH PERPINÁ
56, Rambla de Sant Joan, 56

L' amo d' aquest establecimiento ofereix á sa nombrosa clientela y al públich en general un servey esmerat y dels millors com en los grans centres de població.

La Gloria

Fàbrica de Galetes y Bescuits de luxo

Sé recomana á las personas aficionadas á la bona galeta.

Demanintse per tot arreu las galetes y bescuits de La Gloria.

La Gloria

de courier pa's cedeix en condicions ventajosas, punt centrich; informarán á la administració d' aquest periòdic.

Fayans Catalá

Gran Via, 250, Barcelona

Objectes de ceràmica

Testos, pilans, gerros, etz. etz.

Objectes propis pera regalos

Plats, copas, gots, porrons ab el lema

VISCA CATALUNYA

Vanos catalanistas á 10 céntims

FERRO, MANGANES, FOSFAT DE CALS

Joves á l' edat critica ab sang pobre, organisme desmillorat, grogör, cansament, irregularitat en sus funcions. Mes de 200 metges han certificat sos resultats. Molt convenient á las seyors casadas sens fills per anormalitat en sus funcions.

PÍNDOLAS DE SALUT TRAYNER

(LA ROBUSTÉS DEL SEXE BELL)

Avivan l' appetit, modificant los temperaments raquitics, desenrotllan forma y carns. Desmáni follets ab instruccions al Vendrell, TRAYNER, farmacéutich.—Dipòsits: Madrid, M. García.—Barcelona, Societat farmacéutica, J. Uriach y C.º—Dr. Andreu.—Successor de B. Bufill.—Saragossa, Vda. de Ramón Jordán.—Tarragona, Dr. Cuchi.—Reus, Sr. Carpa.—Valls, Sr. Tutsausa.—Vilanova y Geltrú, Demetri Galserán.—Tortosa, Farmacias.—Falset, Sr. Magriñá.—Montblanch, Srs. Casanovas y Sabaté.

DEU ANYS D' EXIT CONSEGUÍTU

CENTRE VITÍCOLA AMPURIANÉS

Vivers y plantacions de ceps americanus
LOS MES IMPORTANTS D' ESPANYA

Empelts, arrelats, estacas, planters pera terras calissas.

ESPECIALITAT EN EMPELTS DEMUNT VARIETAT DE SELECCIÓ

BARNEDA Y LLONCH

PROPIETARIS VITICULTORS

FIGUERAS (Girona)

DEMANIS LO CATALECH DE 190 C-901 Y FOLLETO DESCRIPTIU

CONFITERIA

DE
Joan Serra
23, COMTE DE RIUS, 23

Gran assortit de dolços, panalles de totas classes, bombons y demés. Vins de Champagne, Jerez, Rioja y Moscatells de las primeras marcas.

Maquinaria agricola, industrial y vinícola

Complert assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l' important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.º, constructors d' aradas y bogits pera fondas llaurades y demés màquinas agrícoles.

LA JOYA DEL CENTRE

ESTABLIMENT DE BEGUDAS

JOSEPH RIOLA

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22

Se despatxan tota classe de vins y licors de les més acreditadas marcas á preus molt econòmichs. Se serveix á domicili.

CONFITERIA

DE

FRANCESCH PUNSODA

Rambla de Sant Joan, 58 (Teléfono núm. 89)

TARRAGONA

Gran assortit de dolços, bombons, vins de Jerez, Rioja, Champanys, Cidra-Champany, galetes, etz.

FABRICA DE GEL

DE

Emili Turró

SANT MIQUEL, 31, TARRAGONA

Se recomana per la baratura dels preus y la promptitud del servei á domicili.

Emulsió Nadal

ab un 80 per 100 d' oli pur de fetge de bacallà y glicerofosfats y hipofosfats de calis y de sosa. Aprobada y recomendada pel Colegi Medich oficial de Barcelona y analitzat per Dr. Bonet, catedràtic de Farmacia á l' Universitat de Madrid. Es aliment, lleminadura y medicament tònic y estimulant del desenrotlllo fisich; aumenta la secreció de la llet; ajuda la creixensa del ossos y l' trençar las dents; d' efectes positius en las embragues y en l' infància. Es crema clara, blanquíssima y la mes agradable ('s conserva sempre.)

Cura la tos, catarrats, bronquitis, tisis, escrofulas, hinfatism, raquitisme, debilitat, poagre, reumatisme, diabetes etc., etc.

Rebutjar las similars y entreràgues, que no recauen, despatxans ni prenen los bons espanyols. De venda, en totas las farmaciacs.

Depòsit: Dr. Andreu. L. Gaza Barcelona G. García, Martín y C.º y Fernandez, 4, Madrid y en totas las capitais y poblacions importants,